

Dosarul nr. 3ra-661/2022
2-21044353-01-3ra-30062022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. Gr. Cazacu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

10 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iurie Bejenaru
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Societatea pe Acțiuni „Baza de Transport Auto-28”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Baza de Transport Auto-28” împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile,

împotriva deciziei din 06 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Societatea pe Acțiuni „Baza de Transport Auto-28” împotriva hotărârii din 10 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La data de 25 martie 2021 SA „Baza de Transport Auto-28” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că decizia nr. 670/50 din 13 ianuarie 2021 emisă asupra cazului de încălcare a legislației, decizia nr. 59 din 25 februarie 2021 emisă pe marginea contestației, precum și a actul de control nr. 1- 875343 din 24 noiembrie 2020 emise de Serviciul Fiscal de Stat sunt ilegale și neîntemeiate, cu aplicarea eronată a normelor de drept material, întrucât, la examinarea prevederilor legale al Regulamentului transportatorilor auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărârea de Guvernului nr. 854 din 28.07.2006, menționat de către Serviciul Fiscal de Stat în actele emise de către acesta se identifică că în pct. 14) este expres prevăzut că echipajul este obligat: g) să verifice prezența și conformitatea biletelor de călătorie și de transportare a bagajelor la autogări (stațiile auto), să efectueze îmbarcarea pasagerilor cu bilete, să elibereze bilet fiecărui pasager îmbarcat pe parcurs și să facă înscrierile respective în borderoul de evidență a biletelor.

La fel, a menționat reclamanta că, în pct.15) al Regulamentului vizat este precizat faptul că, echipajului i se interzice: b) să transporte pasageri fără bilete. Or, obligația exclusivă a echipajului (în cazul dat conducătorului auto) să elibereze bilete și să asigure transportarea beneficiarilor (în cazul dat pasagerilor) doar în baza biletelor, la fel răspunderea pentru transportarea pasagerilor fără bilete îi revine echipajului (în cazul dat conducătorului auto) și nu agentului transportator care, în prisma pct. 16) al Regulamentului citat are obligația: b) să asigure prezența la bordul unității de transport a documentelor pe baza cărora este permisă desfășurarea activității, în funcție de tipul de transport.

În această ordine de idei, a constatat reclamanta că, prin prezența la bordul unității de transport a autorizației/licenței nr. 000214 din 12 noiembrie 2017, eliberată de către Agenția Națională de Transport Auto, borderoului de evidență a biletelor seria MU nr. 7342160 din 24 noiembrie 2020 și a foii de parcurs seria DAA nr. 28115238 din 24 noiembrie 2020, indicate în actul de control cu nr. 1-875343 din 24 noiembrie 2020, se atestă faptul că SA „Baza de Transport Auto-28”, a întreprins cu strictețe toate obligațiile legale în vederea asigurării, în conformitate cu prevederile art. 16 al Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje a actelor pe baza cărora este permisă desfășurarea activității de transport de pasageri și bagaje.

Astfel, a susținut reclamanta că, echipajul (șoferul unității de transport) care este angajat al companiei de transport, are o calitate clar evidențiată și este un subiect cu drepturi și obligațiuni distincte, fapt care nu atrage în mod automat răspunderea fiscală a companiei de transport pentru comiterea încălcării de către angajatul său. Întrucât, decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 164/2019 din 07 octombrie 2019 a Curții Constituționale și decizia Curții Constituționale nr. 6 din 19 ianuarie 2017 aplicabile speței deduse judecării, se evidențiază în mod expres că comiterea de către un angajat al contribuabilului a unei încălcări nu duce în mod automat la aplicarea sancțiunii față de agentul economic angajator. Or, prin deciziile nominalizate s-a explicat că șoferul persoană fizică și compania persoană juridică poartă răspundere separată, fiecare pentru neexecutarea obligațiilor sale.

Prin urmare, a reținut reclamanta că, prin prevederile art. 218 alin. (8) din Codul fiscal, care prevede că, contribuabilul, inclusiv prin intermediul conducătorului sau altui reprezentant al său, este obligat, după caz, să asigure condiții adecvate pentru efectuarea controlului, să participe la efectuarea lui și să semneze actul de control fiscal, chiar și în cazul dezacordului. În caz de dezacord, el este obligat să prezinte în scris, în termen de până la 15 zile calendaristice, argumentarea dezacordului, anexând documentele de rigoare.

În acest context, a menționat reclamanta că, actul de control nr. 1-878145 din 23 noiembrie 2020, nu i-a fost adus la cunoștință în modul prevăzut de legislație, or, conform prevederilor art. 129¹ Cod fiscal, care în alin. (1) prevede că, actele Serviciului Fiscal de Stat se trimit destinatarului prin poștă cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc care să asigure confirmarea primirii lor (telegramă, fax, e-mail etc.) ori se înmânează personal destinatarului sau altor persoane indicate la alin. (2) de către Serviciul Fiscal de Stat.

Mai mult ca atât alin. (2) prevede că, în cazul absenței destinatarului persoană fizică, documentele menționate la alin. (1) se înmânează unui membru adult al familiei lui, rudelor, afinilor acestuia sau unei persoane care locuiește cu destinatarul, pentru a fi transmise acestuia.

Persoana care a primit documentele este responsabilă de transmiterea sau de comunicarea lor neîntârziată destinatarului și răspunde pentru prejudiciile cauzate prin necomunicarea sau prin comunicarea tardivă a actelor.

Documentul se consideră înmănat destinatarului la data indicată în avizul de primire, alin (3) în cazul persoanei juridice, documentele se expediază pe adresa ei juridică și se consideră recepționate la data intrării lor în sediu sau la data înmânării lor unui angajat din administrația, din oficiul sau din secretariatul destinatarului, pentru a fi transmise acestuia, alin (4) în cazul în care înmânarea actului Serviciului Fiscal de Stat către persoanele indicate la alin. (2) și (3) nu a fost posibilă, actul va fi comunicat prin publicitate.

Astfel, a susținut reclamanta că, este obligația organului fiscal de aducere la cunoștința contribuabilului în conformitate cu prevederile art. 129¹ Cod fiscal, actele emise de către aceștia. Însă, din materialele cauzei și anume din actul de control indicat mai sus se certifică faptul că acesta a fost înmănat șoferului, care a fost obligat de către inspectorii fiscali să transmită conducerii agentului economic, ceea ce constituie o acțiune ilegală ori, inspectorii fiscali nu pot transmite obligațiile sale expres prevăzute de către Codul fiscal, pe umerii angajatului agentului economic. În această ordine de idei invocă reclamanta că, prin încălcarea comisă de către inspectorii fiscali privind neconformarea obligațiilor prevăzute de către art. 129¹ Cod fiscal, companiei SA „Baza de Transport Auto-28”, i-a fost încălcat dreptul de a depune dezacord la actul de control, din motiv că a fost informată despre emiterea actului de control vizat mai sus deja după expirarea termenului prevăzut de Codul fiscal privind înaintarea dezacordului.

Or, conform prevederilor art. 239 Cod Fiscal, scopul procedurii de examinare a cazului de încălcare fiscală constă în: clarificarea promptă, multilaterală, exhaustivă și obiectivă a circumstanțelor în care s-a produs, soluționarea lui în strictă conformitate cu legislația, asigurarea îndeplinirii deciziei, precum și stabilirea cauzelor și condițiilor care au contribuit la comiterea încălcării fiscale, prevenirea încălcărilor, educarea în spiritul respectării legilor și consolidarea legalității.

Suplimentar a afirmat reclamanta că, prin prisma art. 247 din același Cod, se constată că, persoana care examinează cazul de încălcare fiscală este obligată să clarifice dacă: a avut loc într-adevăr o încălcare fiscală, trebuie să fie trasă la răspundere persoana respectivă pentru săvârșirea de încălcare fiscală, există alte circumstanțe importante pentru soluționarea justă a cazului. Or, astfel, în cadrul procedurii de examinare a încălcării fiscale, funcționarii fiscali abilitați cu funcții de adoptare a deciziilor sânt obligați să examineze sub toate aspectele pentru a clarifica dacă încălcarea a fost săvârșită și dacă persoana citată este vinovată de comiterea încălcării. Însă, din interpretarea pct. 14 și 15 și neaplicarea pct. 16 al Regulamentului transporturilor de calatori și bagaje, se observă că la examinarea cazului dat nu s-a urmărit scopul de a clarifica cine este subiectul stabilit prin norma legală responsabil de eliberarea biletelor de călătorie. De asemenea, nu s-a stabilit care erau obligațiile

companiei SA „Baza de Transport Auto-28”, în acest caz și în ce măsură au fost executate. Fără a se da apreciere prin ce acțiuni sau inacțiuni ale companiei s-a comis pretinsa încălcare fiscală. Or, pretinsa încălcare fiscală nu este probată, cu atât mai mult, acțiunile funcționarilor fiscali al Direcției control fiscal operativ nr. 1 sunt abuzive și efectuate cu încălcarea prevederilor legale și regulamentelor Interne.

A solicitat SA „Baza de Transport Auto-28” anularea deciziei nr. 670/50 din 13 ianuarie 2021 emisă asupra cazului de încălcare a legislației, deciziei nr. 59 din 25 februarie 2021 emisă pe marginea contestației, precum și a actului de control nr. 1-875343 din 24 noiembrie 2020 emise de Serviciul Fiscal de Stat.

Prin hotărârea din 10 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost respinsă acțiunea depusă de SA „Baza de Transport Auto-28” ca fiind neîntemeiată.

La 06 iulie 2021, SA „Baza de Transport Auto-28” a depus cerere de apel nemotivată, iar la 04 noiembrie 2021 a depus motivarea apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 10 iunie 2021, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii privind admiterea acțiunii. Invocând că, la data de 08 octombrie 2021, a recepționat hotărârea motivată a instanței de fond. Astfel, instanța de apel just a considerat ca fiind depusă în termenul legal cererea de apel.

Prin decizia din 06 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SA „Baza de Transport Auto-28” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 10 iunie 2021.

Curtea de Apel Chișinău la 11 aprilie 2022 a notificat dispozitivul deciziei SA „Baza de Transport Auto-28”, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 140).

La 19 aprilie 2022 SA „Baza de Transport Auto-28” a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 06 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d. 141-142).

A indicat că motivarea recursului va fi prezentată după notificarea deciziei motivate a instanței de apel.

La 27 iunie 2022 Curtea de Apel Chișinău a notificat prin intermediul adresei electronice decizia motivată reclamantei SA „Baza de Transport Auto-28” (f.d.147).

Curtea Supremă de Justiție a expediat la 05 iulie 2022 în adresa Serviciului Fiscal de Stat copia recursului nemotivat depus de SA „Baza de Transport Auto-28” cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței.

Examinând admisibilitatea recursului depus de către Sa „Baza de Transport Auto-28” completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se rețin următoarele considerente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

La rândul său, art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, reglementează expres că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În conformitate cu art. 97 din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Totodată, în temeiul art. 109 din același cod, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Prin prisma normelor enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că hotărârea motivată a Curții de Apel Chișinău a cărei casare a fost solicitată în prezentul recurs a fost notificată recurentei SA „Baza de Transport Auto-28” la data de 27 iunie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul scrisorii din poșta electronică, anexat la materialele dosarului (f.d.147).

Coroborând normele legale precitate, se constată că începutul curgerii termenului de depunere a motivării recursului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării deciziei, adică ziua de 28 iunie 2022 (zi de marți), iar ultima zi fiind data de 27 iulie 2022 (zi de miercuri).

Distinct acestor circumstanțe, recurenta nu și-a executat obligația procesuală pozitivă și nu au depus motivarea recursului la Curtea Supremă de Justiție în termenul prevăzut de lege.

Sub aspectul dat completul notează că, recursul depus împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Respectiv, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea deciziei contestate.

Așadar, recurenta SA „Baza de Transport Auto-28” nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o simplă cerere de recurs nemotivată, fără a evidenția motivele ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată în apel. Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac.

Mai cu seamă că în cererea de recurs nemotivată, însăși SA „Baza de Transport Auto-28” a evidențiat că motivarea recursului va fi prezentată după recepționarea deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău.

Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat, ci expunerea

tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o decizie neîntemeiată. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței ierarhice inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului depus de SA „Baza de Transport Auto-28”, or, ultima fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea motivării recursului în termenul stabilit de lege, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, condiție însă ce nu se atestă la caz.

Din aceste considerente și având în vedere că în cazul examinării recursului depus de SA „Baza de Transport Auto-28”, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l declara inadmisibil, or, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn împotriva Germaniei).

În conformitate cu art. 193, art. 230, art. 245 alin. (2), art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Societatea pe Acțiuni „Baza de Transport Auto-28”, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Iurie Bejenaru

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu